

© del pròleg i els textos: Equips docents de les Escoles Bressol Municipals de Lleida, 2016
© de la presentació: Àngel Ros Domingo, 2016
© del CD àudio: L'Intèrpret Records, 2016

© d'aquesta edició:
Pagès Editors, SL, 2016
Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida
editorial@pageseditors.cat
www.pageseditors.cat

Primera edició: ? de 2016
ISBN: 978-84-9975-xxx-x
DL L xxx-2016
Impressió: Arts Gràfiques Bobalà, SL
www.bobala.cat

— imprès a **Lleida** —

Presentació	7	Llivia	68
Pròleg	9	Magraners	72
Introducció	15	Parc de Gardeny	76
		Pardinyes	80
		Raimat	86
Albarés	34	El Rellotge	90
Balàfia	38	Ronda/la Mercè	94
Bordeta	42	Secà	98
Cappont	46	Sucs	102
Centre Històric	50	Vaiet	106
Gargot	54		
Germanes Grimm	60	Recull de cançons de les Escoles Bressol Municipals	113
La Mitjana	64		

Presentació

Les Escoles Bressol Municipals fan quaranta anys, quatre dècades d'un servei públic educatiu per a infants de zero a tres anys que és un dels principals senyals d'identitat de Lleida com a Ciutat Educadora.

Aquest llibre vol ser un homenatge a totes les persones que, al llarg de la història de les Escoles Bressol Municipals, han deixat la seva petjada en cadascun dels centres que integren la xarxa, mestres, equips directius, famílies, personal de servei, estudiants en pràctiques, empreses i professionals externs i, molt especialment, treballadors i treballadores de l'Ajuntament de Lleida així com els consistoris dels darrers quaranta anys. També vull fer un esment als usuaris, als nens i nenes, alguns dels quals ja són adults i han gaudit del servei de les Escoles Bressol com a pares i mares.

El volum posa de manifest l'aposta continuada que la Paeria ha dut a terme per l'educació, en especial, per la dels més petits. Les Escoles Bressol van ser creades originalment per les Associacions de Veïns, posteriorment se'n va fer càrrec la Federació d'Associacions de Veïns i després van ser municipalitzades per l'Ajuntament de Lleida. Van sorgir amb l'objectiu d'oferir una educació de qualitat als infants de zero a tres anys a través d'un servei públic, malgrat no tenir-ne les competències però sí un profund sentit de responsabilitat per part de l'Ajuntament de Lleida.

Amb la xarxa de les divuit Escoles Bressol Municipals es pretén que totes les famílies, sense cap mena de discriminació, puguin tenir accés al servei més ben valorat des del punt de vista pedagògic i amb la garantia de rebre una bona educació, oferint als infants un ambient acollidor i familiar que respongui veritablement a les necessitats d'aquestes edats. A les Escoles Bressol Municipals es té molt en compte cada nen i cada nena com a subjecte de drets, creatiu i participatiu d'acord amb la Convenció dels Drets dels Infants.

La mesura real del progrés d'una societat és la qualitat amb què atén la seva infància: la salut, la seva protecció i seguretat, l'educació i socialització i la manera com les criatures se senten estimades, valorades i integrades en les famílies i societats en què han nascut.

Lleida, com a ciutat educadora, vetlla per tal de garantir una educació de màxima qualitat per al primer cicle d'educació infantil i per avançar cap a una societat més equitativa, més justa i més educada. Els infants són el futur i l'educació en els primers anys és la base de tot el seu posterior desenvolupament.

Àngel Ros i Domingo

Paer en cap

Pròleg

Teniu a les mans un llibre que presenta la tasca educativa de la xarxa de les Escoles Bressol Municipals (EBM). En aquests moments, la xarxa està formada per divuit Escoles Bressol, cadascuna amb les seves característiques pròpies, d'acord amb el barri on està ubicada. Comparteixen com a centres educatius públics un Projecte Educatiu comú, amb els valors i objectius de donar un servei educatiu als infants i a les seves famílies.

Des del 1976, any que es va crear la primera Escola Bressol a la ciutat, s'han anat produint grans canvis, el més important és la transformació d'aquelles aules mater-nals en les EMB actuals, amb un alt nivell de qualitat i prestigi, altament valorat i reconegut per la ciutadania.

Varen néixer per donar resposta a la necessitat de les famílies de la ciutat de Lleida. L'Ajuntament fent-se ressò d'aquesta necessitat va apostar amb bon criteri i decisió en la creació de la xarxa de les EBM.

El canvi i la transformació al llarg dels anys han estat sempre possibles gràcies al suport manifest de l'Ajuntament. Les escoles han evolucionat alhora que ho ha anat fent la societat.

La imatge tradicional de l'infant com a tal ha anat canviant en el transcurs del temps. Ara es concep com una persona, activa, capaç, curiosa, sociable i amb ganes d'aprendre... Aquest fet ha comportat un canvi important del model educatiu: l'in-fant és el protagonista del seu procés d'aprenentatge.

És durant els primers anys de vida quan es posen els fonaments per a un creixement saludable i harmònic, elements que són la base i el suport de la personalitat de l'adult que ha d'esdevenir. Es considera que l'educació, en aquestes primeres edats, proporciona als infants una valuosa experiència.

Com diu Loris Malaguzzi...

El nen té
cent llenguatges
cent mans
cent pensaments
cent maneres de pensar
de jugar, de parlar.
Cent, sempre cent
formes d'escoltar
de meravellar-se
d'estimar.
Cent plaers per cantar
i comprendre
cent mons per descobrir
cent mons per inventar
cent mons per somniar.

És el docent, conjuntament amb la família, qui té un paper fonamental en aquest procés de desenvolupament de l'infant. Ha d'atendre i entendre cada una de les individualitats i, tanmateix, a tot el grup. La tasca docent requereix el compromís d'una implicació continuada en la formació personal en benefici de la millora educativa.

La relació de l'educador amb els infants i les seves famílies és clara i positiva. Es construeixen les relacions i els vincles per col·laborar conjuntament a ajudar els infants a esdevenir millors persones i acompanyar-los en aquest procés.

DIVERSITAT

Aquest llibre és un homenatge a la Comunitat Educativa de les EBM.

És important recordar la seva història reflectida en aquest recull d'escrits, dibuixos, poemes, frases, documentació gràfica, cançons... per mostrar allò que fan els més petits en el primer cicle d'Educació Infantil de zero a tres anys.

Amb l'objectiu i la il·lusió que als pares i a les mares, als avis i a les àvies, mentre el llegeixin, els despertri records de la seva infantesa així com les emocions de reconèixer en els diferents apartats les vivències de les criatures. Es desitja que esdevingui una eina d'utilitat educativa i que tothom, grans i xics, en puguin gaudir.

Els Equips Educatius que treballen en les EBM ofereixen respostes adients a les necessitats dels infants i estan preparats i motivats per fer-ho també, propostes enriquidores, tenint en compte la seva personalitat, amb el respecte i l'atenció que es mereixen els infants.

En l'elaboració i el recull d'aquest material hem comptat amb la col·laboració d'en Ferran Grau, professor i poeta, que ha estat en tot moment un valor afegit i un gran company i ens ha aportat la seva ajuda lingüística, els seus coneixements i les seves creacions poètiques.

L'educació conté un tresor.

Unesco (1996)

Els Equips Docents de les Escoles Bressol Municipals de Lleida

Introducció

Les divuit Escoles Bressol Municipals de Lleida (EBM) són centres educatius públics que acullen nenes i nens del primer cicle d'educació infantil, amb l'objectiu principal de contribuir a la seva educació. Ho fan en col·laboració amb les famílies, en un ambient acollidor que els facilita experimentar i crear tot potenciant el desenvolupament integral dels infants.

Les primeres Escoles Bressol neixen d'una demanda de la ciutadania a les Associacions de Veïns (AV) dels diferents barris de la ciutat de Lleida.

L'any 1976 s'inaugura la primera EBM al barri de Pardinyes. Les escoles s'estenen progressivament a altres barris i són gestionades per cada una de les AV.

L'any 1982 aquestes escoles passen a dependre de la Federació d'Associacions de Veïns. Tres anys després, l'any 1985, l'Ajuntament de Lleida assumeix la gestió directa d'aquests centres i del seu personal.

Des d'aleshores l'Ajuntament, convençut de la importància educativa i social de les Escoles Bressol Municipals, no ha estalviat esforços a l'hora de crear-ne. Fa de bon constatar que Lleida és el municipi de tot l'estat que gaudeix d'una xarxa més àmplia pel nombre d'habitants.

A les EBM es percep cada criatura com a única i irrepetible. Es contempla l'infant com una persona capaç, competent, activa, amb curiositat, amb desig d'aprendre i de relacionar-se amb l'entorn. Se'l concep com a protagonista actiu de la seva educació i dels seus aprenentatges; per això es parteix sempre dels seus interessos, de les seves emocions, dels seus coneixements i de les seves experiències, respectant els ritmes individuals del seu desenvolupament.

La tasca pedagògica recolza en un Projecte Educatiu comú que té en compte els trets d'identitat propis de cada centre i que es concreta en els següents quatre eixos:

Col·laboració amb la família en l'educació dels infants

Els infants neixen en el si d'una família que els aporta els primers vincles afectius i de socialització amb l'entorn. L'escola amplia aquest camp amb la seva col·laboració establint un bon vincle família i escola com a prioritat. La família té un paper rellevant i participatiu en el projecte de les EBM, en un ambient educatiu acollidor, proper i de confiança que quotidianament afavoreix aquest diàleg.

El joc i l'activitat quotidiana com a generadors d'aprenentatge

En el dia a dia l'escola ofereix als infants propostes estimulats i motivadores, basades en el joc, que desperta la seva curiositat i la disposició a experimentar per a la descoberta, la creativitat i l'aprenentatge significatiu. Les propostes educatives presentades amb estètica, màgia i creativitat generen un clima emocional positiu i predisposen les criatures a desenvolupar les seves capacitats.

Un entorn acollidor i enriquidor

La sensibilitat de tots els professionals gira al voltant de crear espais adients que transmetin i fomentin els valors del Projecte Educatiu del Centre (PEC).

Una de les metodologies emprades són els grups flexibles. Aquest tipus de grups permeten garantir la qualitat d'un treball individual centrat en l'infant i en el grup.

S'organitzen i distribueixen els espais i materials en funció de la diversitat d'interessos i necessitats dels infants, s'ofereixen propostes enriquidores al seu abast que potencin la descoberta, la relació, la intimitat, el treball...

Un context socialitzador

L'EBM és oberta a tothom i és per a tothom ampliant el seu camp d'acció a l'àmbit familiar, de barri i de la ciutat. A l'escola, en el seu dia a dia, cada moment viscut és educatiu i potencia el valor dels aprenentatges dels infants conjuntament amb les altres propostes educatives.

Hi intervenen totes les àrees d'experiència i de desenvolupament, estructuren l'organització del seu pensament, marquen ritmes de vida col·lectiva i social, faciliten aprenentatges significatius i adquisicions d'autonomia i aporten seguretat.

Conseqüentment, **la planificació de l'acció educativa** es basa en:

- ★ Les capacitats de cada infant, entès com a ésser global i únic.
- ★ L'anàlisi de les necessitats i dels interessos de cada infant i de cada grup.
- ★ L'observació de la seva acció espontània per interpretar quins són els seus interessos i així poder aprofitar les seves iniciatives.
- ★ L'examen de les observacions per tal d'adequar les propostes a les necessitats, en un continu procés de reflexió-acció.
- ★ El suport a l'infant en la conquesta de l'autonomia i el desenvolupament de les seves competències.

Gargot

L'EBM Gargot es posa en funcionament el setembre de l'any 2002 amb el nom de Joan XXIII. El curs 2006-2007, considerant la demanda de les famílies, se li atorga el nom que llueix actualment. Està ubicada al C/ Bisbe Irurita núm. 3.

Els espais, que pertanyien anteriorment a l'escola Joan XXIII, són en l'actualitat totalment independents i també ho és el funcionament. Solament comparteixen veïnatge.

El curs 2011-2012, es va fer un projecte comú amb l'Escola d'Art Traç del mateix barri, i es va pintar la façana d'entrada a l'escola. Posteriorment, durant el curs 2013-2014, es va dur a terme una millora dels espais d'accés, permutant aparcaments per bancs i jardineres. Darrerament, el curs 2014-2015, s'ha practicat una ampliació escaient del pati.

Pel que fa a la distribució, al nombre d'infants i al del personal també hi ha hagut canvis significatius.

Les aules, a l'inici, eren dues de nens i de nenes d'un any i una aula de dos anys, amb un equip pedagògic format per tres mestres.

El curs 2008-2009, hi va haver un destacat canvi d'una aula d'un any i la incorporació d'una educadora de reforç a conseqüència de l'increment d'infants, i dues aules de dos anys.

A partir d'aquest moment, es van incorporar dues TEI (tècniques d'educació infantil) amb la qual cosa l'equip va incrementar-se fins a cinc persones.

Ha participat en el projecte europeu Comenius i actualment, tot l'equip està molt implicat en el projecte de la Transformació dels Espais Educatius.

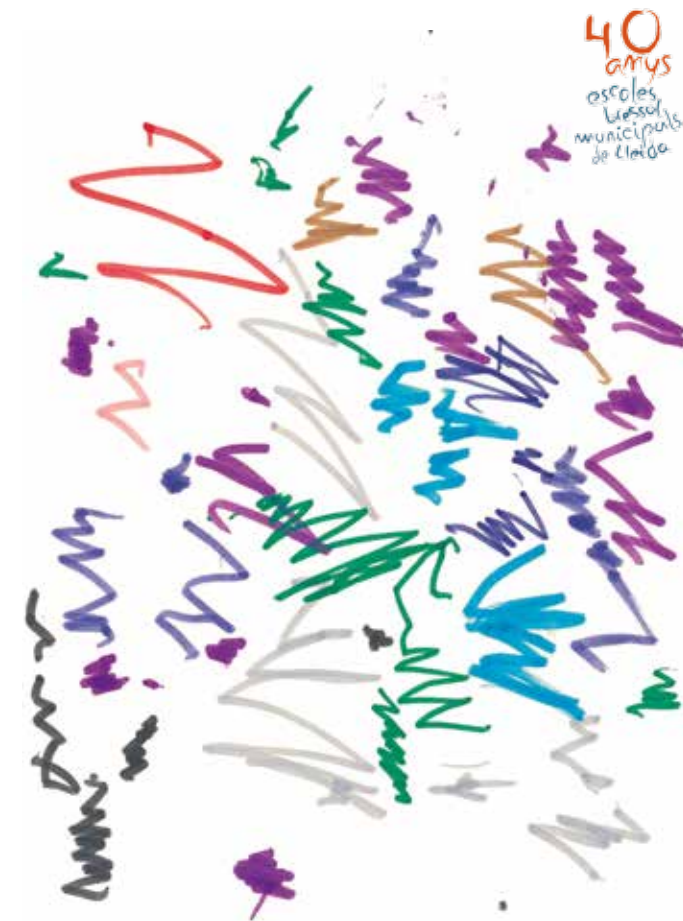
Ensenyaràs a volar...
però no volaran el teu vol.
Ensenyaràs a somniar...
però no somnaran els teus somnis.
Ensenyaràs a viure...
però no viuran la teva vida.
Ensenyaràs a cantar...
però no cantaran la teva cançó.
Ensenyaràs a pensar...
però no pensaran com tu.
Però sabràs
que cada cop que ells volin, somniïn,
visquin, cantin i pensin...
estarà en ells la llavor
del camí ensenyat i après!

M. Teresa de Calcuta

S'ha escollit la frase de Tonucci perquè l'escola pensa que la feina educativa que es fa durant la primera infància té molta importància per la resta de la vida. El joc és una activitat fonamental en la vida de l'infant. Li proporciona plaer, diversió i alegria, alhora que li permet fer els seus aprenentatges i estructurar el seu pensament. A l'EB està present en totes les activitats, tant aquelles que són proposades i planificades pels professors (als racons de jocs, als tallers...) com aquelles que sorgeixen de manera espontània del grup de nenes i nens.

Jugar, per a un nen/a, és la possibilitat de retallar un trosset de món i manipular-lo.

Tonucci
Enllaç google

El camaleó

De passos eters,
un cosset que oscil·la
s'aferra al brancam
amb la cua amiga.

Com per un esglai
el color canvia,
el que era tot verd
té color de tija.

Aquest petri sauri,
com fet de bruixot,
llança llarga llengua
vers l'incaut borinot,
que queda sorprès
i també adherit
i en un pensament,
farà un bon profit.

Així diu la faula del Camaleó,
que en treu gran profit canviant de color.

Ferran Grau

Cançons de rotllana

"La sardana és la dansa més bella"

Segur que et sona? És la dansa d'un poble, el nostre. Tots units donant-nos les mans i movent-nos al mateix ritme. Quina tradició pot superar aquest sentit d'unitat, germanor, participació i compartir? Desitgem que esdevingui l'eina per a assolir totes aquestes qualitats i, per això, les cantem i les representem amb el moviment del cos que esdevé dansa.

10 Dalt del cotxe

Dalt del cotxe hi ha una nina
que repica els cascavells.
Trenta, quaranta, l'ametlla amarganta,
pinyol madur, vés-te'n tu!
Si tu te'n vas, nero, nero, nero.
Si tu te'n vas, nero, nero, nas.

11 La coqueta amb sucre

Qui la ballarà la coqueta amb sucre,
qui la ballarà eixerit serà,
balli-la vostè senyoreta Blanca,
balli-la vostè que la balla bé.

12 Ball manetes

Ball manetes, pica galtetes,
pica-les tu que les tens petites.
La ball, ball, la cueta de la gallina,
la ball, ball, la cueta de nostre gall.
Nostre gall és cantador,
canta de dia, canta de dia,
nostre gall és cantador,
canta de dia, de nit no.

13 La rotllana té un forat

La rotllana té un forat i
s'escapen les cadires,
la rotllana té un forat i
una cadira s'ha escapat.

Quan la dansa acabarà,
una cadira, una cadira,
quan la dansa acabarà,
una cadira, faltará.

Cançons d'animals

Pensem que es pot afirmar que els dits animals són els éssers que més harmonitzen amb la serena, però fràgil naturalesa. Per això hem de prendre lliçó de les innombrables qualitats i mèrits dels animals del nostre entorn, ser capaços d'observar-los amb una mirada clara, sentir-los amb un cor franc i experimentar-los amb un pensament honest. I precisament per això, per exemple, tenim el colom com a símbol de pau que "perquè llueix un plomatge blanc" ha florit l'olivera.

15 L'esquirol

Plim plim plim plim,
salta l'esquirol.
Plim plim plim plim,
de seguida puja a l'arbre.
Plim plim plim plim,
agafa una pinya.
Plim plim plim plim,
l se la menja tot sol.

16 Un gat i un gos

Un gat i un gos s'han fet amics,
i ara van, i ara van,
a passejar pel carrer gran.
Mèu mèu mèu mèu mèu mèu mèu,
bup bup bup bup bup bup bup,
mèu mèu mèu mèu mèu mèu mèu,
bup bup bup bup bup bup bup.

14 Una aranya puja i baixa

Una aranya puja i baixa
mou les potes i obre els ulls
i una mosca molt menuda
cau de potes al parany.

I el gat s'ho va mirant,
i els bigotis es va llepant.
Adéu aranya que vas pujant
fas teranyines, filant, filant.
(bis)

El CD conté un recull de les moltes cançons que es canten, habitualment, a les EBM de Lleida. Dóna resposta a diversos objectius.

Per una banda vol documentar aquestes cançons i per l'altra vol ser una eina didàctica útil a l'aula en el dia a dia de les escoles bressol. A més, ben segur que servirà per a entretenir educant a les vostres cases ja que tant el podreu escoltar com podreu cantar les cançons com si fos un karaoke.

És per això que cada cançó us la presentem de tres maneres diferents:

La primera, amb la veu i el piano.

La segona, amb la veu fluixa, de fons, i el piano.

I la tercera, amb el piano sol.

Amb la primera podreu escoltar i aprendre la cançó, amb la segona podreu cantar tenint la veu de referència i la tercera serà per als més valents: aquells que s'atreveixin a cantar únicament amb el piano.

Les darreres pistes del CD (núms. 64, 65 i 66) estan cantades pels alumnes de les Escoles Bressol Municipals que es van desplaçar un matí a l'estudi de gravació de L'Intèrpret per a fer l'enregistrament.

Us animem a gaudir del magnífic treball que han realitzat la soprano Marta Bonet i el pianista i compositor Antoni Tolmos, creador dels arranjaments, així com els nens i les nenes del Cor Infantil L'Intèrpret.

Alfons PÉREZ MARTÍN
Director de L'Intèrpret

Índex de cançons

1. Arri, arri tatantet	1, 2 i 3
2. Anirem a París	4, 5 i 6
3. Cinc ditets té la maneta	7, 8 i 9
4. La barca puja i baixa	10, 11 i 12
5. Sóc la joguina de l'hereu	13, 14 i 15
6. Mareta, mareta	16, 17 i 18
7. Son soneta	19, 20 i 21
8. El noi de la mare	22, 23 i 24
9. Quan arribo dic bon dia	25, 26 i 27
10. Dalt del cotxe	28, 29 i 30
11. La coqueta de sucre	31, 32 i 33
12. Ball manetes	34, 35 i 36
13. La rotllana té un forat	37, 38 i 39
14. Una aranya puja i baixa	40, 41 i 42

15. L'esquirol	43, 44 i 45
16. Un gat i un gos	46, 47 i 48
17. El patufet	49, 50 i 51
18. Allà dalt hi ha una caseta	52, 53 i 54
19. Un globus m'he trobat	55, 56 i 57
20. Sóc el cuiner	58, 59 i 60
21. Les cançons s'han acabat	61, 62 i 63

... i de regal, els alumnes de les escoles bressol canten:

22. Quan arribo dic bon dia	64
23. Un gat i un gos	65
24. L'esquirol	66

CD enregistrat el juliol de 2016 a L'Intèrpret de Lleida per L'Intèrpret Produccions.

Veu: Marta Bonet

Piano: Antoni Tolmos

Cor Infantil L'Intèrpret

Tècnic de so: Alfons Pérez

@ L'Intèrpret Records 2016